

Dna-monster als uitgesteld bewijsmateriaal

Slachtoffers incest durven vaak pas veel later aangifte te doen.

door Floor Ligvoet

Het zit oud-huisarts Ni-zaar Makdoembaks uit de Bijlmer nog altijd dwars. Jaren terug zag hij het geheime leed van een zwanger meisje van 12 over het hoofd. „Maar hoe kon ik vermoeden dat haar stiefvader, een grote en als aardig bekend staande man, haar zwanger had gemaakt?” Over de echte reden waarom het meisje een abortus wilde, repte ze met geen woord.

Twee jaar geleden kwam hij haar, een volwassen vrouw inmiddels, weer tegen. „Ze wilde mijn hulp om haar stiefvader voor de rechter te dagen.” Makdoembaks stond met lege handen, harde bewijzen had hij immers niet. Waren sporen van de abortus in een dna-bank opgeslagen geweest, dan had de vrouw nu sterker gestaan, denkt hij. Het ministerie van Justitie kijkt nu of dit nu algemeen ingevoerd kan worden.

Jonge slachtoffers komen zelf niet voor het misbruik uit, is zijn ervaring. Maar later komt het vaak toch aan het licht. „Verhalen waar je misselijk van wordt”, walgt de voormalig huisarts. Incest en gedwongen abortussen



beperken zich niet tot allochtone gezinnen, bevestigen psychologen, maatschappelijk werkers en zedenadvocaten uit het hele land. „Je vindt het in alle lagen van de bevolking, allochtoon en autochtoon”, verklaart Lia Miltenburg, maatschappelijk werkster van het FIOM, centrum voor psychosociale hulpverlening bij onbedoelde zwangerschap. Zij begeleidt ook meisjes en vrouwen die door incest ongewenst zwanger raken.

Miltenburg is voorstander van een dna-bank waarin dit soort gevallen materiaal van de afgedreven vrucht wordt opgeslagen: „Het voorkomt heel veel spanning en onzekerheid of een rechtszaak wel rondkomt. Op het moment van de abortus kunnen ze vaak nog geen aangifte doen. Er is vaak een verbintenis met de pleger; vrouwen willen dat het grote geheim dat ze met zich meedragen nooit uit-

komt. Later denken ze daar soms anders over en vinden ze de wilskracht wel voor het juridische gevecht.”

In zedenzaken zie je vaak dat de vader, stiefvader of oom de ontucht ontkennen, stelt zedenadvocaat Richard Korver. „Zulke daders kun je dan met hard bewijs om de oren slaan. Dat ze seks hebben gehad staat zo vast. Die bewijskracht is overweldigend.”

Hij ziet alleen iets in het afstaan van dna als de vrouw toestemt. „Anders is het een behoorlijke inbreuk op de privacy van de vrouw in kwestie en de man.”

Het slachtoffer moet er ook zeker van zijn dat geen instantie, zelfs justitie niet, met die gegevens zonder haar toestemming aan de haal gaat, vult Miltenburg aan. „Anders doen zij wat de misbruiker ook altijd deed: dan gaan ze over al haar grenzen heen.”

Zedenadvocate Gerda van Dijk kwam al vijf keer vrouwen tegen die vanwege incest al meerdere abortussen hadden ondergaan. Niet alleen voor deze vrouwen, maar ook in loverboy-zaken en bij mensenhandel kan zo'n dna-spoor uitkomst bieden, verwacht zij. „Soms raakt zo'n vrouw zwanger van haar pooier. Een dna-sample zou een enorme vooruitgang betekenen.”

Juridisch ligt het opzetten van zo'n databank echter ingewikkeld. „Dit zou eerst goed moeten worden bestudeerd”, vindt Van Dijk.

‘Zulke daders kun je dan met hard bewijs om de oren slaan’

‘Dna-bank zou meisjes kunnen afschrikken’

De Rutgers Nisso Groep, kenniscentrum op het gebied van seksualiteit, noemt de dna-bank ‘geen wenselijke oplossing’. Programmacoördinator anticonceptie en abortus Ineke van der Vlucht vreest dat de maatregel drempelverhogend kan werken voor andere vrouwen die een abortus overwegen. Meisjes en vrouwen die voor een abortus kiezen, willen vaak niet dat de verwekker ooit bekend raakt.

Het afnemen van dna kan al wel en gebeurt heel soms, meldt Olga Loeber, abortusarts en voorzitter van het Nederlands Genootschap van Abortusartsen. „Als de vrouw verkracht is bijvoorbeeld en mogelijk aangifte wil doen.” Het vruchtzakje moet dan, met toestemming van de vrouw, worden veiliggesteld. Om zeker te zijn dat het op te sturen weefsel wel van die ene

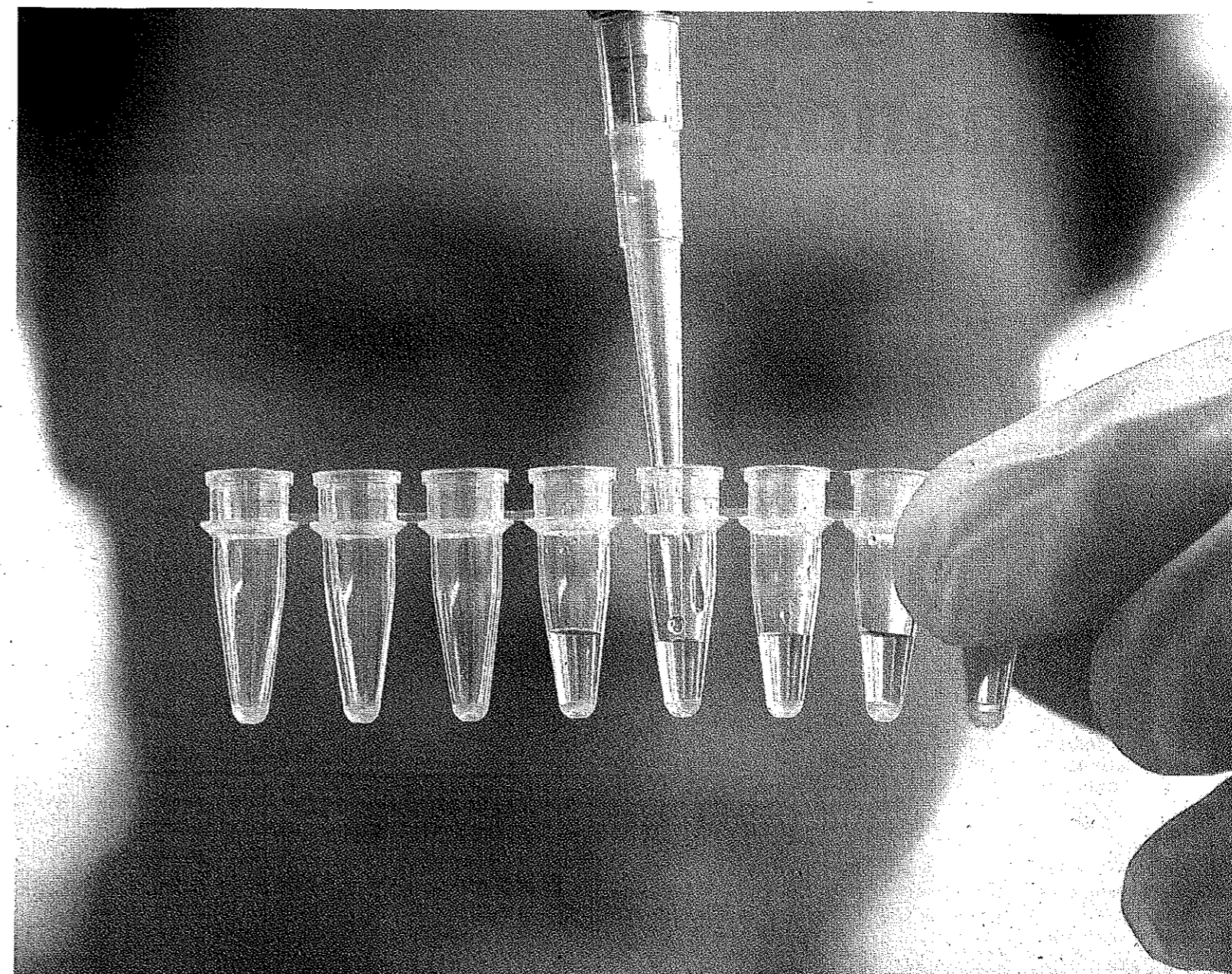
verkrachte vrouw afkomstig is, werken klinieken dan samen met de zedenpolitie. „Die staan naast de behandelkamer.” Ze heeft zelf één keer meegeemaakt dat een volwassen vrouw en een agent later bij haar langskwamen om de medische dossiers op te vragen. „De vrouw was twee keer bij ons geweest en bleek misbruikt door haar stiefvader.” „Beide keren had ze plausible

redenen opgegeven over hoe ze zwanger was geraakt, waarom ze de zwangerschap niet doorzette en waarom haar vriendje niet was meegekomen.” Politie over de vloer komt natuurlijk bedreigend over, zegt Loeber. „Als je straks van iedereen dna wil afnemen, krijgen alle jonge meisjes die een abortus laten doen hiermee te maken. Ik vind dat nogal wat.”

Psychische schade incest

Naar schatting ondergaan jaarlijks enkele tientallen minderjarige slachtoffers van incest een abortus.

Marrie van der Feen, psychologe en gespecialiseerd in misbruik, constateerde dat de door haar behandelde incestslachtoffers gemiddeld aan elf psychische klachten leden waaronder angststoornissen, depressies, zelfmoordneigingen en verslavingsproblemen.



Een chemicus analyseert dna-materiaal. Hulpverleners willen dat er dna van de foetus wordt opgeslagen na abortus bij jonge meisjes.

foto GPD

Aantal abortussen per provincie en leeftijdsgroep

In 2007 zijn er **33.148** abortussen (incl. de overtijdbehandelingen) uitgevoerd. Dat zijn er **156** meer dan in 2006.

Het aantal abortussen bij **tieners** daalde in 2007 tot **125**. Dat zijn er **19** minder dan in 2006.

Provincie	Aantal abortussen	Leeftijdsgroep	Percentage
Drenthe	73	jonger dan 15 jaar	0,4%
Friesland	75	15 t/m 19 jaar	14,0%
Flevoland	247	20 t/m 24 jaar	25,5%
Zeeland	520	25 t/m 29 jaar	20,2%
Groningen	1.288	30 t/m 34 jaar	17,1%
Limburg	1.632	35 t/m 39 jaar	15,7%
Overijssel	1.661	40 t/m 44 jaar	6,4%
Gelderland	2.078	45 jaar en ouder	0,7%
Nrd. Brabant	2.167		
Utrecht	2.398		
Nrd. Holland	9.828		
Zd. Holland	11.181		

Infographic: JD / bron: Inspectie voor de Gezondheidszorg